

Ралф: То је прилично лично питање. Десило се то да се након четири године предавања у Мађарској мој послодавац повукао из високообразовног домена, а и да је тада у Мађарској било 120 њемачких предавача у свим доменима. Упоредите то са Босном у којој нас има само тројица. Ситуација у Пољској, Чешкој и Словачкој била је слична оној у Мађарској, а разлог томе је улазак тих земаља у Европску Унију. То су на неки начин биле домаће области за Нијемце. Што се тиче понуда, било их је више – Турска, Јужна Америка, али нисам хтио ићи предалеко од куће. Желио сам да до Берлина могу отићи аутом за не тако дуго вријеме. Тако бих имао прилику да чешће посјећујем своју кћерку. Други разлог зашто нисам хтио у ове области је то – сад већ постаје мало личније – да сам у Мађарској имао дјевојку и желио сам бити што ближе тој земљи и њој. Зато сам изабрао Бањалуку. Могао сам без проблема отићи тамо гдје бих се налазио са дјевојком и био с њом преко викенда. Та веза је трајала прву годину предавања у Бањалуци. Бањалуку као град сам познавао јако мало, а и Босну такође. Једино што сам познавао од бивше Југославије била је Истра и Приморје.

Орфеј: Какве сте утиске имали о Бањалуци и шта се промијенило до сада?

Ралф: Мислим да се много ствари промијенило – изградило се много објеката као што су тржни центри, банке са аутоматима за исплату новца којих прије три године није било. Да бих добио новац у готовини морао сам путовати кроз до кампа њемачке војске у близини Сарајева – за то ми је требало 4-5 сати вожње. Сада се измијенио и начин исплате. Прије су нам давали кеш у руке, али се то показало као недјелотворно, па су нам онда почели преносити новац на текуће рачуне. То нам је много помогло.

На почетку су и ученици били другачији. Дошао сам овдје са потпуно другим представама и нисам очекивао да ћу наићи на прилично ограничен образовни систем. Није да се ученици нису јављали, него је њихово знање било као уметнуто. Зато сам морао полако и стрпљиво радити и примијетио сам да се неки ученици мијењају. На примјер, Владимир, ваш цијењени аутор, у почетку је био потпуни „мачо“ тип. Мислио сам: „Са овим ћу имати великих проблема.“ Али он се потпуно другачије развио, постао је интелектуалнији и порастао му је интерес за наставу. Али то није случај само код њега већ и код других ученика. Развили су се у потпуно другачије личности. Чак су се и лошији ученици промијенили. На примјер Данијел који је у почетку био потпуно незаинтересован, али се развио на свој начин, напредујући спорим и сигурним кораком. Сваки ученик има свој пут и прави своје кораке у развоју. Налазим да се то позитивно измијенило.

Бањалуку као град познајем мало, јер ријетко излазим. Научио сам неке обичаје, али језик најалост нисам. Много сам се концентрисао на свој посао и једноставно нисам имао довољно енергије

и воље да га научим. Осам година сам у иностранству и научио сам мађарски језик, а кад бих учио и српски то би ме потпуно исцрпило. Покушао сам и са касетама за учење језика, али ни то није помогло – једноставно нисам могао. Томе је допринио и раскид с дјевојком и аутомобилска несрећа коју сам имао на љетњем распусту. Због тога сам и ишао на операцију главе и на терапије. Да сам нашао дјевојку и овдје, можда бих и имао потребну енергију у себи, па бих и научио језик (смијех).

Орфеј: Које понуде имате сада и коју ћете прихватити?

Ралф: Тренутно немам понуда јер мој уговор истиче након осам година. Иначе, истиче након шест, али је мој уговор продужен због ваших и мојих молби. Сада се морам поново пријавити, а онда можда добијем неке понуде. Радо бих на овај начин отишао у источније земље, балтичке земље које не познајем: Естонију, Летонију, Литванију, можда у јужнији дио Европе. Мало сам се и сам распитивао и постоји могућност да уз помоћ мог пријатеља из Париза почнем и тамо радити у љетној школи језика.

Желим да радим не због зараде већ зато што мој посао привлачи. Ако добијем неку добру понуду од мојих послодаваца из Келна, можда опет одем на четири или шест година у неку другу земљу. Радо бих опет радио у гимназији зато што су ученици ваших година вољни да раде, а и имају више часова њемачког језика. То ми је овдје више одговарало него приликом рада у Мађарској.

Орфеј: Шта ће Вам највише остати у сјећању из Бањалуке?

Ралф: Наравно моји ученици; они су и разлог зашто сам овдје дошао. Друге ствари и не познајем много, тако да су они централне фигуре у мом сјећању на Бањалуку. И са ученицима из Мађарске сам још увијек у контакту. То више није онај професор-студент однос, већ лијепо познанство или чак и пријатељство. Ту је и госпођа Мира која предаје у основној школи. Имамо веома добре, скоро пријатељске односе. Наравно, запамтићу и проблеме у педагошком домену. Они су највећи у основној школи јер тамо мој рад лоше функционише. **Ученици се морају почети раније развијати, иначе се овој земљи црно пише. Требају вам овдје јаки интелектуални људи, а не залуђени пробисвијети. Нису ни у Њемачкој сви као ја или као неко трећи. И тамо постоје неинтелектуалци. Требају нам људи који ће унаприједити земљу, али их тренутно има јако мало. Ко ће ову земљу унаприједити ако не ви гимназијалци?! Студирањем ћете стећи нова знања која ће вас увести у европске трачнице.**

Бањалука је један лијеп и млад град препун зеленила, омладине и то ће ми сигурно остати у памћењу.

